

הקבצו

בית וועד לחובבי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון
36

אדר תשע"ט
נושא החודש:
ממון ופרנסה [ב]

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

פרנסה והשתדלות

- לכאורה גם לא, ולחשוב על מהותו האמתית - לא כל כך מתאפשר, וגם לא כל כך מובן מה זה יעזור [כלומר: כמה כסף זה יביא...], אז מה כן?

השתדלות ותוצאה

התשובה הפשוטה והידועה היא - שאין קשר בין הדברים, וההשתדלות איננה קשורה לתוצאה. וכפי המעשה הידוע שסיפר מוהר"ן [בעולם מספרים זאת בשמות אחרים, אך זהו המקור] על יהודי שחיפש בית תבשיל, והפנו אותו לרחוב פלוני. בטעות הוא נקש על הדלת ש'מומל' לבית התבשיל, וכשהוא שאל 'האם מחלקים כאן אוכל' השיב לו בעת הבית 'אכן, אבל לפני כן אתה צריך לעבוד'. לאחר שהעבד אותו יום שלם, הפנה אותו ל'בית התבשיל' שממול ביתו ואמר לו 'שם תקבל מה שמגיע לך'.

כשהגיע לשם, אכן קיבל מנה חמה ומשיבת נפש. וכשהתיישב לאכול, שאל את זה שלצדו 'כמה זמן אתה עבדת כדי לקבל את האוכל', והלה עונה בפליאה 'לא עבדתי כלום, כאן מקבלים בחינם'. לפליאתו מדוע הוא כן נאלץ לעבוד, ענה לו חברו לשולחן 'עבדת בחינם, ואכלת בחינם', כלומר אין קשר בין הדברים. את האוכל הוא קבל בלי שום תמורה, וגם העבודה שעבד הייתה ללא תמורה. וכך הוא לגבי הפרנסה; אדם עובד ומתייגע לפרנסתו, ובאמת היא מגיעה לו בחינם. נמצא שאת הפרנסה הוא קיבל בחינם, ואת היגיעה שיגע - יגע לחינם.

עד כאן נפלא. ובכן, כיצד נתמודד עם המציאות שלכאורה מכחישה זאת. הרי בפועל אדם עובד לפרנסתו, ובסוף החודש אכן מקבל את תלוש המשכורת מהמעביד [או ראש הכולל...]. שאלו הוא עבד, ולא מהשכן שגר ממול המעביד. ואדם שלא עבד באותו מקום, לא יקבל את אותו תלוש מאותו מעביד, אולי כמה שקלים לתרומה, לא תלוש ולא משכורת.

ואם נחליט שלא להתייחס למציאות, שממילא מייצגת את הכפירה, אלא לחיות באמונה. נמצא שבאמת אין צורך לעבוד, כי הפרנסה היא בחינם, והעבודה מיותרת לחלוטין. אם כן, מפני מה נדרשת מאתנו השתדלות, שלדעת חלק מהראשונים היא מצוה מדאורייתא של 'בזעת אפך תאכל לחם', כלומר הפסוק הזה אינו קללה

במאמר הקודם (גליון 35) התבאר מהות הממון, ובמאמר הזה יתבאר בעז"ה כיצד 'משיגים' אותו. כי נקודת היסוד היא שבסופו של דבר, ואחרי כל ההסברים על 'מהותו' של הממון - לא מדובר על משהו 'צדדי' שצריך לשקול אם רוצים בו או שאפשר לוותר עליו, אלא על צורך בסיסי ויומיומי. וגם מי שמאד רוצה לברוח ממנו - זקוק לו לצורך הקיום הבסיסי, שלו ושל משפחתו.

משכך, יש כאן צורך בהדרכה כפולה; כיצד מצד אחד ניתן להשיג את הממון - הנצרך והחינוני כל כך, ומצד שני - לא ליפול ל'תאוות' ממון, קרי: לא להיות תפוס בזה, לא לדאוג על כך, ולא לרדוף אחר ההון. אלא לקבל את הממון בצורה הפשוטה והאמתית כפי שהוא באמת; שפע שאפשר וצריך להשתמש בו עבור כל צרכי האדם, ויחד עם זה - להתקרב על ידו להשם יתברך.

נגיד את השאלה: אילו היינו זוכים והיה יורד לנו בכל יום מן, כפי שהיה בדור המדבר; כל יום קמים בבוקר, ועל יד הדלת מחכה ה'מנה' היומית, שכוללת את כל מרכיבי המזון - הגשמיים והרוחניים - שאדם זקוק להם, ויותר מכך הוא לא זקוק לכלום, ממש לכלום. אילו היינו זוכים לכך, לא היינו נזקקים לחשוב על 'ממון' ולו לרגע אחד. להיפך, היינו פנויים לחלוטין לעסוק בעבודת השם יומם ולילה, וה'ממון' לא היה משמש עבורנו אלא כלי לאור רוחני ותו לא.

אבל מאחר שאין זה כך - ובכל יום כשפותחים את הדלת, רואים רק את המרצפות של החדר-מדרגות, ואת תיבת הדואר שמכילה 'חשבונות' [מים, חשמל, ארנונה, ועוד]... ואנחנו נאלצים בעל כרחנו לחפש ולבקש אחר הצרכים הבסיסיים, הגשמיים והרוחניים; אוכל, בידוג, צרכי דיו, וגם צרכי שבת וחג, ושאר מצוות, והדרך היחידה להשיג אותם הוא על ידי 'ממון' - נמצא שמבלי לרצות בכלל, אנחנו נאלצים להיתקל בדבר הזה, ולאו דווקא מההיבט של 'אור רוחני', אלא מההיבט של לחם וחלב.

ומשכך, כיצד ניתן שלא לחשוב עליו, ולדאוג אודותיו, ולעשות כל טצדקי וכל פעולה בכדי להשיג אותו. וכשכבר משיגים אותו - אין לנו אפילו את הפנאי להתבונן בו ביישוב הדעת ולחשוב על ה'אור הרוחני' שבו, מאחר שאנו נאלצים להזדרז ולהעביר אותו לידיים אחרות; החל מבעל המכולת ועד בעל הגמ"ח [שיהיה רק בשמחות]. ובקיצור: היכן נקודת ה'בחירה' שלנו לגבי הממון; לא להזדקק אליו - אין לנו אפשרות, לא לנסות להשיג אותו

דבר המערכת

כנס י"ן - יצא סוד

אנו עומדים בחודש אדר, וזה הזמן לגלות סודות.

ארגון 'הקבצו' זוכה כבר לפעול במשך כמה שנים, במסגרת בני הישיבות המתעניינים בדרכה ומשנתה של ברסלב, ומשתדל לעשות את המקסימום בסיעתא דשמיא להגיש את הנדרש.

הרשימה מורכבת מ: עלונים, כינוסים, נסיעות, מתחם בראש השנה, ואפילו שידוכים, וכפי המפורט בהרחבה בגליון זה - במדור 'משכני אחריו'. קחנו משם.

אחד הדברים המעניינים הוא, שבכל אחד מהפרטים המנויים זה עתה, ובכל פרט מתוכם - כמגיעה מיד השאלה והבקשה: 'מתי החלק הבא?'

זה קורה לגבי העלונים, ובפרט יש לציין את הגליון הקודם שעסק בנושא הממון, כשלאחריו הגיעו מבול של פניות 'מתי יגיע ההמשך'. זה קורה לגבי הכינוסים, ולגבי הנסיעות, וכן ביתר הדברים.

הפנייה באה ממגוון רחב של קוראים ומשתתפים, שמציינים בהתרגשות ובהתפעלות את התועלת המרובה שהיה להם מהגליון / כינוס / נסיעה, וכדומה, ואת העובדה שהם נחשפו לדברים חדשים שלא הכירו מעולם, וטענתם בפייהם: 'אנחנו רעבים, מתי המנה הבאה?!'

מטבע הדברים, בלתי אפשרי להגיש את המנה הבאה מיד. פשוט, משום שאי אפשר להדפיס גליון כל יום, ואפילו לא כל שבוע. וגם כינוס אי אפשר לעשות בכל כמה ימים, וכמובן נסיעות.

אבל לא רק 'מטבע' הדברים, אלא גם 'בפנימיותם'. וכאן אנו פונים אל הציבור היקר, במסר חשוב וחיוני:

תועלתו של כל מסר, תובנה, וידיעה אמיתית - איננה רק 'עצם' המסר / תובנה / ידיעה, אלא גם ובעיקר - ההחזרה שלו פנימה. ולצורך כן, נצרך זמן של 'יעיכול'. וההמתנה, היא חלק נחוץ ובלתי נפרד ממנו.

כשהתגלה לנו משהו חדש, בפרט משהו שיש לו השפעה מכריעה על החיים - מוכרחים 'לעכל' אותו. אחרת, כבולעו כך פולטו. ובזה, הזמן משחק תפקיד חשוב מאוד. כל יום שעובר, מכניס ומחדיר זאת פנימה, והופך את הנפש להיות מוכשרת לקבל זאת ולחיות עם זה.

בפורים, יודעים זאת כולם. את היין צריך לשתות לעט ובמדה - כך הוא נספג, ולא 'בורח' מיד החוצה. ואז כ'שכנס יין' או 'יצא סוד'. אבל אם היין לא 'כנס' אלא 'נפלט', אז הסוד נשאר סוד... ואינו יכול להתגלות.

אם דברנו על פעולות הארגון, ואנו עומדים ערב פורים - אי אפשר שלא להזכיר ממון, בפרט שזה הנושא של הגליון...

אז לא, לא מדובר ב'מאצי'נו, אלא בבקשה צנועה: הוראת קבע של עשרה שקלים בחודש, תתן לנו את האפשרות להיות פנויים לעסוק בעשייה' מבורכת, ולא ב'מניעה' מאולצת...

והיום, עושים זאת בקלות: קהילות / איגוד הפעילים / הקבצו - ואתם בתוך ים של זכויות.

פורים שמח

הנושאים הבאים:

סיון - מחלוקת תמוז - הזמן והמקום

ניסן-כבוד איר - תוכחה

בלבד, אלא 'ציוני' ועל האדם מוטל לקיים רצון הבורא ולהתייגע לפרנסתו, והשאלה היא: למה?

להשלמת השאלה, נחזור לסיפור ה'מן'. לנו ברור שאילו היה יורד מן השמים, לא היינו מטרידים עצמנו ולא לרגע אחד בשאלת הפרנסה. אך מעניין לגלות, שכאשר אכן ירד 'מן', היו אנשים רבים שכן הטרידו עצמם בדאגה זו, והם דאגו בכל פעם למלא את כליהם כמה שיותר. שהרי הפסוק מספר 'וימודו בעומר, ולא העדיף המרבה, והממעיט לא החסיר', זאת אומרת שהיה 'מרבה' - שלקט יותר ממה שצריך, והיה 'ממעט' - שלקט פחות ממה שצריך, אלא שבתוצאה הם היו שווים... אם כן, יסביר לנו אותו 'מרבה' מפני מה הוצרך להרבות?

ואכן, מבואר בדברי הוזהר הקדוש על הפסוק 'שטו העם ולקטו', שפירושו הפשוט 'התפזרו העם ולקטו', אך על הלשון 'שטו' אומר הוזהר 'בשטותא', כלומר: הייתה זו שטות גמורה להסתובב וללקוט עוד ועוד, שהרי ממילא יהיה לו בדיוק כפי שצריך, לא פחות ולא יותר. אך השאלה היא 'מה ראו לשטות זו'. ואם לא די בכך, היו אנשים [דתן ואבירם] ש'הותירו' מן למחרת, ואמנם כוונתם הייתה להקניט את משה, אך אילו לא היה בכך 'הגיון' היו מציגים עצמם כטיפשים, וכנראה שזה לא היה כך.

זאת ועוד, מפני מה היו כאלו שירד להם מן על ידי הפתח, והיו אחרים שהיו צריכים ללכת - מעט או הרבה - כדי למצוא. [וכפי הנראה, אלו הם גם האנשים שנאמר עליהם 'המרבה' ו'שטו', כי הצדיקים שקבלו על יד הפתח לא הייתה להם ברירה 'להרבות' או 'להמעיט']. אם כבר הטריח עצמו כביכול הקב"ה להוריד מן, מדוע לא יקבלו זאת בצורה מושלמת.

הבירור והכלי

התשובה אכן נמצאת בפסוק 'בזעת אפך תאכל לחם'. קודם שחטא אדם הראשון, הוא אכן קבל הכל מן המוכן, ואכל 'בחינם' ללא שום עבודה. המלאכים צלו לו בשר ומוזגו לו יין, וכך גם יהיה לעתיד לבוא (ראה ליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן ד). לאחר החטא, בו אכל מ'עץ הדעת טוב ורע' - התערבבו הטוב והרע, וכעת הוטל עליו לעמול לפרנסתו. והמטרה היא: בירור.

כלומר, הפרנסה היא אכן 'בחינם', כפי שהייתה מאז בריאת העולם, וכפי שיהיה לעתיד. אלא שכיום אי אפשר לקבל את הפרנסה בחינם, אלא למי שעושה 'עבודה בחינם'. ולא משום שהעבודה 'מניבה' את הפרנסה, כי אין שום קשר בין השניים, אלא משום שהעבודה 'מכינה' את האדם רוחנית, שיוכל לקבל את השפע שלו כראוי, בתוך 'כלים'.

הממון והפרנסה הם 'שפע' שמגיע מלמעלה. וכל אחד שישנו בעולם - יש שפע מיוחד שיוצא בשבילו, וכולל את כל צרכיו הגשמיים והרוחניים. והשפע הזה הוא שלו בלבד, ואין אף אחד בעולם שיכול לקחת את זה, או למנוע זאת ממנו. השפע הזה הוא שלו והוא יגיע אליו ויהי מה, פרוטה לא פחות, ופרוטה לא יותר.

אלא, שהעולם מעורב טוב ורע. ומשכך, כל שפע שמגיע מלמעלה - ונועד להעביר לאדם אור רוחני לתוך חייו, וגם לשמש אותו כדי לעבוד את השם ולגלות אותו בעולם - עלול להפוך עבורו לאסון. כי השפע הזה בעצמו, עלול להצטייר בעיניו כמשהו גשמי, להפוך אותו בעצמי לגשמי, ולהרחיק אותו מהשם במקום לקרב אותו [וכפי שהתבאר בהרחבה במאמר הקודם].

ולכן, בשלב ראשון - אדם מוכרח לעשות 'בירור', ולברר את הטוב מן הרע. ואז הוא הופך להיות כלי מוכן ו'מוגן', שכאשר יגיע אליו השפע, הוא אכן יישאר כפי שהוא באמת [אור רוחני בכלי גשמי], ואכן יממש את ייעודו, לקרב את האדם ולא לרחק אותו, לעשות אותו רוחני יותר ולא גשמי יותר.

הבירור נעשה על ידי ההשתדלות. על האדם נגזר לעמול קשה ולהתייגע - כשהמטרה היא 'לכאורה' עבור פרנסה. ושם, בתוך העבודה הקשה, כשכולו מוזיע וידי כואבות - הוא צריך להזכיר לעצמו את האמת הפשוטה, שהוא 'עובד בחינם'... והעבודה הזאת לא יכולה להביא לו כלום, אפילו לא לחם יבש ומים שחורים, כלום וכלום וכלום. בכך, הוא מקלף מעצמו את ה'רע' וההשתדלה והכפירה, ומורח את דפנות 'כליו' באמונה ו'טוב' - ואז כשיבוא השפע, הוא יזכור היטב מה הוא, מהיכן הוא, ומה מטרתו.

ולכן, אפילו באכילת המן - לא כולם נפטרו מה'בירור' הזה, ואלו שלא הייתה להם אמונה שלמה, נאלצו 'לעבוד' - 'עבודה' שכולנו מבינים שהיא בחינם, אוהו בחינם. ללכת רחוק ולאסוף את המן, שבעצם כבר מוכן ועומד עבורם והיה יכול להגיע לפתח ביתם. שם, באותו 'עבודה' היה להם להזכיר לעצמם את האמת הפשוטה הזאת, ולברר את הטוב מן הרע. ולא כולם הצליחו בכך... ושם, באותה 'עבודה בחינם' הם הוסיפו שעות עבודה, גם הם בחינם...

שיעור ההשתדלות

קעת גם ברור מה 'שיעור' ההשתדלות. אם ההשתדלות קשורה לכמות 'הממון' הנצרכת - אנו נדרשים להמון השתדלות, ולפעמים גם זה לא מספיק. אבל אם ההשתדלות קשורה לכמות ה'אמונה' שנצרכת - יש כאן מודד ברור. כשאדם מרגיש שהוא מספיק בירר את עצמו, ויודע היטב מה הוא הממון, מהיכן הוא מגיע ומה מטרתו, הוא מילא את חובת ההשתדלות שלו. ואם הוא עדיין 'לא מבורר', עליו לעשות עוד השתדלות, ולברר את האמונה שלו תוך כדי, עד שיהיה 'מבורר'.

ולכן, צדיקים גדולים לא היו זקוקים כלל וכלל להשתדלות. וכמסופר על רבי זושא שהיה אומר 'ריבוננו של עולם, זושא רעב', ובוזה הסתכמה 'השתדלותו'. וכן היו הרבה צדיקים שכל צרכיהם היו על ידי 'פדיונות' וכדומה, והם אפילו לא הרגישו 'זקוקים' למתנת בשר ודם, אלא היה ברור להם שהם פשוט הביאו להם את שלהם, והם יכלו לומר בלב שלם 'ואל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם'.

ובהקשר של ענייני דיומא. המן היה עסוק כל ימיו לאסוף ממון, וכשהוא סיים את עבודתו - הוא נזרק לאשפתות, וכל רכושו הועבר ברגע אחד לידיו של מרדכי. וכשרואים זאת, יכולים לצוות אותנו על 'מתנות לאבינוים' ועם ישראל 'שופכים' את כל כספם ביום הפורים, מתוך הכרה ברורה מה הוא הממון, וכמה 'חזק' צריך לתפוס בו...

הייתי שם

הנני צצא למשפחת היוחסין גדולי ליטא 'זצוק'ל זיע"א, מאלו שעדיין הולכים לישון בלילה עם חלומות על הפראק וקמים בבוקר והנה איננו... ולמדתי בישיבות המובהרות... וברוך ה' זכיתי להינשא לבת תלמידי חכם ולקבל דירה... ולזרע בירך ה' כן ירבו, ואין כאן המקום לפרט גילגולי רחמי השי"ת עלי, אך מזה כשנתיים זכיתי אני וביתי להתקרב לדרכה של ברסלב.

הרב מטשעריץ, תלמידי של מוהרנ"ת כתב כי עיקר ההתנגדות היא מחמת שכל אחד מן המקושרים מרגיש את השפע הגדול שנשפע מוכי הצדיק עליו, כל חד לפום חורפיה ולפי חיות הרגשותיו, ואין האדם מוצא מילים בפיו לבטאות עומק וגודל ידיעת והרגשת הקירבה להשי"ת שיש לו מכח זה.

ולכן, רוב דרכיהם ושלבי התקרבותם - בפרט אצל אלו שגדלו בישיבות הקדושות - מלאים בספיקות אין חקר

במהות דבר פלא זה, והאם זהו הדרך הישר הרצוי לפני האלוקים, ומהו ענין ה'צדיק', וכו', ויש שמתחפרים בדבר זה במחשבותם שנים הרבה והם עומדים ותוהים 'מדוע קראתי ואין עונה', באשר כל אחד הרגשתו בענין זה הוא כאמור לפי ההרגש שזכה.

ובאמת אילו היו שוברים את המניעות הרבות ונוסעים לצינו הקדוש שהבטיח הבטחה נוראה למי שיעשה זאת - היה בטלים והולכים כל הספיקות, והיו עומדים ורואים בעצמם את הכח הנפלא של נשמת הצדיק שאדריבה על ידו אפשר להתחזק תמיד בביסודות אשר קיבלנו מרבותינו גדולי ליטא וראשי הישיבות שליט"א וזצ"ל.

אך דא עקא כרוב וגודל התועלת שמקבלים מכח זה, כן מעמיד על זה הבעל דבר חומות ומניעות לאין שיעור מניעת הלב המח המשפחה הסביבה וכו' וכדומה.

ובאמת כל ספיקות אלו הם מכח קיומו של עמלק בעולם, שאין הכסא [מלכות השי"ת] שלם, ואין שמו [ידיעת הבורא והכרתו בלב כל יצור] שלם, עד שימחה מן העולם, שעומד בתוך ליבו של כל בן ישראל, להגדיל ולהחשיב בליבו את הקרירות ואת הנחשלות שבאים עליו, לעורר בליבו מכל זה ספיקות היש ה' בקירבנו אם אין.

ועל כן צריכים אנו להחזיק טובה גדולה מאד לארגון הנפלא 'היקבצו' ולעומד בראשו ר' ישראל מאיר גלינסקי שליט"א אשר מוסר נפשו בשיעורים תמידיים כסדרם ובכתיבת והוצאת חוברות ועלונים, להאיר את דברי תורתו של רבינו בלמדנות ובהירות בדרך הישיבות הקדושות עד כדי שסר כל ספק וכל תהיה.

ומכח זה, התחזקנו הנפשות

הנני צצא למשפחת היוחסין גדולי ליטא 'זצוק'ל זיע"א, מאלו שעדיין הולכים לישון בלילה עם חלומות על הפראק וקמים בבוקר והנה איננו... ולמדתי בישיבות המובהרות... וברוך ה' זכיתי להינשא לבת תלמידי חכם ולקבל דירה... ולזרע בירך ה' כן ירבו, ואין כאן המקום לפרט גילגולי רחמי השי"ת עלי, אך מזה כשנתיים זכיתי אני וביתי להתקרב לדרכה של ברסלב.

ומכח זה, התחזקנו הנפשות

מישה: שלום יעקב, מה שלומך?

יעקב: ב"ה, אני ממש שמח לראות אותך. אין לך מושג איך שינית לי את כל הגישה לחיים בנושא הממון, ואני חייב לך הרבה הכרת הטוב. ומשום כך כבר חכיתי מאד לפגוש אותך שוב, והנה עוזני השי"ת לפגוש אותך. נו, אז כפי שהבטחת, נמשיך לשוחח על העניין של תאוות ממון - באופן יותר 'מעשי'.

מישה: אכן כך. ובכן, כפי שדיברנו בפעם הקודמת, הנקודה העיקרית בעבודה למעשה היא ה"גישה" אל הממון - שבוזה תלוי כל החיים של האדם, האם כל חייו סובב סביב כסף, או סביב משהו 'יותר גבוה' מכסף.

והנה באמת הדבר הזה אינו פשוט כלל, ולכן צריך הרבה הרבה להתפלל על זה, וכפי שמאריך בזה רבינו בליקוטי מוהר"ן [סימן כג] שעל עניין זה צריך להתפלל יותר מכל דבר אחר, אבל בנוסף לתפילה, יש את העבודה הנדרשת מצדנו, בזה, וכפי שמבואר גם כן במאמר שם, וכעת נדבר על העניין יותר במישור המעשי.

העצה העיקרית למעשה בעניין זה, היא להתרגל לקשר את הממון להשם יתברך. בשלב ראשון על ידי מחשבות פשוטות של חסד השם יתברך, ולהודות לו על שנתן לנו את הממון הזה.

בשלב שני, אפשר להתקדם דרגה ולחשוב על כך שהממון הוא דבר גבוה בשרשו, ומתגלים בו גוונים עילאין [וכפי שמתבאר בליקוטי מוהר"ן סימן כה, ומובא במדור 'בית היין'] וכך עוד ועוד מחשבות בדרך הזאת, בפרט על פי מה שרואים ולומדים בליקוטי הלכות בהרבה מקומות שמבאר קצת את סוד הממון.

וכך לאט לאט - כל היחס לממון משתנה, ומדבר גשמי הוא נהפך לדבר רוחני, וממילא יורד כל הרדיפה אחריו. כי כל הרדיפה מקורה בגשמיות שבה, אבל כשאדם מתייחס לממון כדבר רוחני, ממילא כל היחס משתנה.

יעקב: זה נראה כביכול "רמאות" כזאת, כאילו להסתכל על הממון כדבר רוחני, הרי סוף סוף כסף זה כסף, ועל מי אני מנסה לעבוד. זה מזכיר לי שיחה ששמעתי פעם בין שתי אנשים; הראשון דבר על כך שהכל אלקות והכל רוחניות וכו', והשני ענה לו 'אם כן, תן לי מאה שקל, הרי ממילא הכל אלוקות'... והזהיתי אתו, כי אכן הגישה הזאת ש'הכל רוחניות והכל אלוקות' נראה כזה משהו לא אמיתי וקצת דמיוני ולא באמת שייך אלינו, ולכל היותר זה שייך לצדיקים שאצלם זה באמת כך, אבל לא אצלנו, אנשים פשוטים, שאחרי הכל אנחנו רוצים כסף, וכסף אצלנו זה דבר גשמי, אז על מי אנחנו עובדים כאן?

מישה: האמת, שהשאלה הזו טעות ביסודה, אבל היות שהרבה מאוד אנשים טועים בה, אני שמח ששאלת, כי על ידי כך נוכל לברר ולבאר קצת את העניין. ואמנם העניין דורש קצת אריכות, אך מכל מקום ננסה לברר את נקודת העניין בקצרה.

האמת היא שמה שזה נראה לנו רמאות ודמיון, הוא מחמת שאנחנו פשוט "לא מאמינים" בזה, אבל אם "נאמין" בזה, כפי שתיכף נבאר שזה היסוד של כל התורה, נראה שזה פשוט אמיתי, ואם זה אמיתי מה שייך כאן רמאות, אדרבה, לחשוב ההיפך מהאמת והו רמאות.

תאוות ממון [ב]

נחזור לסיפור שהזכרת. סיפרת מה ש'ענה' אותו חבר 'אם הכל אלקות ורוחניות, למה לא תיתן לי מאה שקל? ואני שואל אותך: וכי רוחניות נותנים בחינם? וכי יעלה על הדעת לבוא ולומר 'תן לי זכות של מסכת למדת, הרי בין כה הכל רוחניות ואלקות, אז למה שלא תתן לי זכות של מסכת', האם שייך לומר כך?!

ההיפך הוא הנכון; אם זה רק גשמיות - אז יש כאן טענה 'למה שלא תתן לי מאה שקל, הרי זה חתיכת גשמיות ומה אתה צריך את זה', אבל כיון שזה רוחניות ואלקות למה שאוותר על חתיכת רוחניות ואלקות.

אז למה בכל זאת כשאנשים שומעים את הסיפור הזה, הם מזדהים אתו, ולא עולה בדעתם הטענה הפשוטה הזאת, אלא שזה נובע ממה שאנחנו כל כך בטוחים בשקר הזה שהממון זה דבר גשמי ותו לא, ואם כן, מי שטוען שזה 'רוחני', אנחנו פונים אליו ב'מזמה נפשך': הרי רוחניות זה לא, ואם אצלך זה גם לא גשמיות - אז למה לא תתן לי מאה שקל, הרי זה לא רוחניות ולא גשמיות...

השתמשי בסיפור הזה שסיפרת, כי זה מאד ממחיש את ההרגשה שלנו, וזה בדיוק מה שהעולם הנוראי הזה "מטעה" אותנו, ועל זה צעק רבינו ואמר "אל תתנו לעולם הזה להטעות אתכם", כי זה עיקר הטעות של העולם הזה שמראה לנו כאילו הכל גשמי וסתמי כזה, אבל "האמת האמיתית" היא האמת של התורה, כי מה שכתוב בתורה "זה האמת וזה המציאות" ולא משנה בכלל מה אנחנו מרגישים ומה אנחנו חושבים, וכשהצדיקים מגלים לנו שהממון בשרשו הוא דבר גבוה מאוד והוא גוונים עילאין [ענין ליקוטי מוהר"ן סימן כג וסימן כה וסימן סט ועוד], הרי "זה האמת", ולא משנה אם כן נחשוב על זה או לא נחשוב על זה, "בכל מצב זה האמת האמיתית" וזה המציאות האמיתית, מה שנשאר לו רק זה להחליט האם אנחנו מסתכלים על הדבר כפי שהוא באמת, או אם אנחנו מסתכלים על הדבר כפי הדמיונות שלנו ולהחליט שהסתכלות של התורה היא הדמיונית, זה עכשיו הבחירה של כל אחד מאיתנו.

יעקב: אני שומע את הדברים, ולא יכול להתווכח אתם. אבל בכל זאת זה נראה לי גבוה מדי 'למעשה', אולי לצדיקים זה שייך, אבל לא משהו מעשי גם לאנשים פשוטים בחיי היום יום.

מישה: האמת היא שזה ההבדל המהותי והיסודי בין אמונת ישראל לבין ההבדל אלף אלפי הבדלות אמונת הגוים, כי הגוים לא מאמינים שיש מושג כזה 'לקדש את הגשמיות', ולכן אצלם זה או גשמיות לגמרי או רוחניות לגמרי, ואם אדם רוצה רוחניות הוא בתנאי שהוא פורש מהעולם הזה לגמרי וכדוע.

אבל דרך התורה אינה כן, אלא לקדש את הגשמיות, ואדרבא עבודת ה' היא דווקא מתוך הגשמיות, ולכן צריך לשאת אשה ולגדל ילדים, ולעסוק בפרסה ומשא ומתן, אלא שיש בזה עבודת ה' - הן על פי נגלה, שיש בכל דבר הלכות ומצוות ועבירות, והן על פי פנימיות התורה, שם מתגלה עוד יותר, שגם בעצם

הגשמיות יש סודות ותיקונים ורוזן עילאין.

ולכן לא שייך לומר שזה גבוה מידי, זה בסך הכל מציאות אמיתית שצריך להתרגל להשים לב אליה. אבל אתה צודק שזה נראה כביכול גבוה, כי העולם הזה מאוד מאוד מטעה, ונראה כאילו הגשמיות זה המציאות, ולכן זה נראה רחוק מאיתנו.

אבל צריך לדעת שעל זה נאמר 'לא בשמים היא', כי באמת לא מבקשים מהאדם ברגע אחד לקפוץ ולבוא למדרגה העליונה ביותר של הצדיקים שהם רואים באמת את כל העולם כרוחניות ואלקות [כפי שהוא באמת], וזה לא מה שהם יתברך רוצה מאתנו, רק אדרבה, הנחת רוח של השי"ת מאיתנו זה דווקא מהקצת שאנחנו מתקדמים בזה לפי דרגתנו, וזה חביב מאוד למעלה.

ובאמת אף על פי שבתחילה זה נראה כאילו משהו רחוק ומוזר, אבל כל מחשבה כזאת היא חוט השערה, וחוט ועוד חוט ועוד חוט מצטרפים בסוף לבגד גדול, וכך כשאדם חושב עוד מחשבה אמיתית ועוד מחשבה אמיתית, בסוף משתנה לו באמת המח וההסתכלות.

כי בתחילה זה להתחיל אפילו במחשבות פשוטות ממש, תודה לה' על הכסף, ובכך התחלנו לקשר את הכסף להשם יתברך, גם אם עדיין הכסף אצלנו הוא כסף ולא הגענו להשגה שהכסף זה 'גוונים עילאין', אבל לפחות הכסף הוא לא דבר שמנותק מה', וכך לאט לאט אפשר להוסיף מידי פעם מחשבה קטנטנת 'אה, איזה גוונים עילאין אני אוהב ביד', וכך לאט לאט המח משתנה, וגם אם עדיין לא הגענו לזה שכל ההסתכלות שלנו היא גבוהה ומרוממת, אבל כל מחשבה משנה אצל האדם את ההסתכלות, כי זה לא שחור לבן, ויש הרבה אפור ומקום להתקדמות.

יעקב: אז נגמר המושג 'תאוות ממון', כי אם ממון זה דבר קדוש ורוחני, לא שייך בו תאוה.

מישה: יפה שאלת. ובכן, המושג 'תאוה', איננו שם נרדף לגשמיות, אלא שם נרדף לריחוק מהשם יתברך והסתרה על כבודו, ולכן כפי מה שהדבר 'מנותק' מהשי"ת, כך הוא בגדר גשמיות ותאוה, וכפי מה שהוא 'מחובר' להשי"ת, כך מתגלה הרוחניות שבו.

לכן אנו עושים ברכה על כל מאכל, ובוה אנחנו מקשרים את המאכל להשי"ת, ובוה כבר הורדנו את עיקר הגשמיות של המאכל והותר המאכל באכילה [ועכשיו יש דרגות יותר ויותר לחשוב על הרוחניות שבמאכל, אבל המינימום שנדרש מכל יהודי הוא לעשות ברכה, וזה מלמד אותנו על כל הדברים הגשמיים; דבר ראשון, תעשה ברכה, כלומר תגיד על זה תודה להשי"ת, ובוה אתה מקשר את הגשמיות לרוחניות, ואז ממשיכים להתקדם עד שזוכים להגיע לדברים שלא חשבנו עליהם מעולם. וכמוכן לא לשכוח הרבה תפילות כל הזמן וכמו שהתחלנו.

יעקב: דברים יסודיים ונפלאים, תודה רבה. ובפעם הבאה הייתי רוצה לשמוע על הנושא של השתדלות בפרנסה.

טעימה מתורת מוהר"ן על הנושא

ממון [ב]

ז': "וזהבם לנדה", הינו בחינת עבודה זרה, כמו שאמרנו חקמינו, וזכרונם לברכה (שפת פ"ט): 'מנינו לעבודה זרה שמשמא נבדה' שצאמר "תזרם כמו דוה". אבל אלו בני אדם שמשאם ומתנם פאמינה, הם דבקים באור הפנים דקדשה. (ליקוטי מוהר"ן סימן כג)

שורש הממון - אור צח

כי באמת יש עוד תקון לתאוות ממון, הינו שיתפלל לשרש, שמשם בא כל הממון וכל ההשפעות. ועל ידי הסתכלותו שם, יתבטל תאוותו. כי שם בשרשה, השפע פלו אור צח ומצחצח, ותענג ריחונו, ואין מתאנה (נ"א מתעבה כת") אלא למטה. ומי הוא הפתי סויר הנה, להשליך תענג ריחונו, ולקח תענג עב:

אבל לזאת ההסתכלות, אי אפשר לבוא, אלא עד שיתקן

פנים מאירות - ופנים חשוכות

יש פנים דקדשה, שהם אנפין ורוזין, בחינת חיים, כמו שפתיב (משלי ט"ז): "באור פני מלך חיים". בחינת שמחה, כמו שפתיב (תהלים ט"ז): "שבע שמחות את פניך", וכתוב (בראשית מ"ה): "ותחי רוח יעקב", זה בחינת שמחה; ויש פנים דסטרא אטרא, שהם אנפין חשוךין, מרה שחורין, עבודה זרה, כמו שפתיב (שמות כ'): "לא יהיה לך אלקים אחרים על פני".

ואלו בני אדם הנפלים בתאוות ממון, ואינם מאמינים שתקדוש ברוך הוא יכול לפרנס את האדם בסבב קלה, ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות, והם אוכלי לחם בעצבון כמו שפתיב (בראשית ג'): "בעצבון תאכלנה", אלו בני אדם נקשרים בפנים דסטרא אטרא, אלקים אחרים, חשך, בחינת מיתה, כמו שפתיב (איכה ג'): "במחשפים הושיבני" וכי. ועליהם נאמר (תהלים

שאלה:

מהי ההכנה הראויה לחג הפורים?

תשובה:

[א] ר' נתן אמר כאשר צועקים ל' יום קודם פורים 'הצילני מקליפת המן עמלק אפשר לזכות לראות את מרדכי ואסתר בשעת קריאת המגילה' (וי"א מ' יום). זה לא מנהג של חובת 'ספירה' שצריך לומר 'הצילני' יום יום, אלא הוא הוראה להתעורר להזדרז לקיים מצוות מחייבת עמלק בפועל ממש, על ידי שובן שעמלק הוא קליפה אמיתית העומדת עליו כלכותו. וכעין מה שאמר ר' נתן, שהוא רואה את עמלק עומד עליו עם מוט ברזל. ככל שיתאמת ידיעה זאת בלבנו, כך נבקש ונצחק לה' שיצילנו מידו.

[ב] ההכנה לפורים הוא על ידי שנתרגם ונזדהה עם כל מעשה עמלק ומגילת אסתר, לחיי היום יום שלנו, לא רק כמעשה שהיה לפני הרבה שנים. כך לימד אותנו רבינו"ל לפרש כל דבר ועניין על עצמנו. וכמו שצריך לפרש על עצמו בעת אמירת מזמורי התהילים, בהם צועק דוד המלך שיצילו מהרודפים אותו, לפרש זאת על היצר הרע שלנו הרודף אותנו, וכן בתיקון חצות להתאבל על החורבן הפרטי.

ועל פי זה פירשו הצדיקים את המשנה "הקורא למפרע לא יצא" כלומר מי שקורא את המגילה כאומר שמעשה המגילה היה רק פעם - למפרע, לא יצא. כי העיקר הוא לכוון 'בימים ההם בזמן הזה', שהוא נעשה בזמנינו די"קא.

וכמו שסיפר ר' לוי יצחק בנדר ז"ל איך באומן היו צריכים להפסיק את קריאת המגילה כמה וכמה פעמים מחמת קולות הבכי שהיה בציבור.

ולכן מובן שעתה לפני הפורים עיקר העבודה וההכנה הראויה היא, לעמוד ולזהות היטב את עמלק, ולזעוק ולבקש מהש"ת שיצילנו מידו המוסכנת, וכפי ריבוי התפילה, כך אפשר לזכות להרגיש את קדושת מרדכי ואסתר בשעת קריאת המגילה.

לכן ראוי מאוד גם ללמוד בימים אלו בספרי הצדיקים בעניני פורים להבין מהו עמלק (לפחות נקודה אחת בזה), וללמוד מהו קדושת מרדכי ואסתר, וכך יוכל יותר לצעוק להש"ת, כי ידע יותר בפריטות על מה מבקש.

שאלה:

מי הוא עמלק, ואיך אפשר לנצח אותו?

תשובה:

[א] עמלק יכול לתת לאדם להזדהות עם החצי הראשון של מעשה מגילה, בו מסופר על נפילת עם ישראל בסעודת אחשוורוש, וגזירת המן. אך הוא משכיח מאתנו את החלק השני של המגילה בו צריך הקורא להגביה את קולו, והוא מעשה הנס של 'בלילה ההוא נדה שנת המלך' - מלכו של עולם, שמשם החל התקווה והנס. עמלק לא רוצה

>>> המשך

בריתו, כמו שפתיב: 'מבשרי אתזה אלוהי'. שבתחלה צריך לתקן בשר קדוש, ואז יוכל להסתכל בפאלקות. ובשביל זה, עקר התקון של תאנות קמון, הוא על ידי ברית. (שם)

הגוונים המאירים - בכסף וזהב

פי עקר הגדלה והפאר הוא התגלות הגנין. וכסף וזהב הן הן הגנין, פי גנין עלאין בהם. וגנין עלאין המלכשים בכסף וזהב, אין מאירין אלא פשפאים לאיש הישראלי, פי שם מקומם. ונקללים זה בזה, ומתנהרין אלו הגנין, בבחינת (ישעיה מ"ט): "ישראל אשר בך אתפאר", פי מקום הגנין אינו אלא אצל איש הישראלי. וכשתנהרין הגנין, אזי תקדוש ברוך הוא מתגדל ומתפאר בהם, בבחינת (תהי ב'): "לי הכסף ולי הזהב, ונעשה מהם בגדי ישע". "ישע" אסתפלתא, כמו "ישעו אל ה'" (זהר יתרו צ: עין שם) מקמת הפאר הכל מסתפלין בו, פי בלם מתאזין להסתפל בו.

אבל כל זמן שהכסף וזהב אצל העכו"ם, אזי הגנין נעלמים אורם, ואינם מאירין, פי אין שם מקומם. פי אין מקומם אלא אצל איש הישראלי. בבחינת: "ישראל אשר בך אתפאר", פי שם פאר הגנין. ובשביל זה העכו"ם תאבין לממון ישראל, אף על פי שיש להעכו"ם כסף וזהב הרבה, תאבין לדינר של יהודי, פאלו לא ראהו קמון מעולם. וזה מחמת שהכסף וזהב שיש תחת ידם, אין הגנין מאירין, ואין החן שורה על קמון שלכם, פי עקר הפאר והחן לא נתגלה אלא אצל ישראל. ובשביל זה נקראים רשים, כמו (אבות פרק ב'): 'הו זהירם בך שות'. פי הם רשים ונענים, פי אין להם הנאה מקמונם, פאלו הם עניים, והתאבין לממון של ישראל, פי על קמונם של הישראלי שורה הפאר והחן, והכל תאבין להסתפל על הפאר והחן.

אבל דע, תכף ומיד כשעכפום מקבל קמון ישראל, תכף ומיד נתעלם החן והפאר בתוך הקמון. ובשביל זה העכו"ם בכל פעם תובע קמון אחר מישראלי, ושוכח הקמון שפבר קבל, פי נתעלם החן כשפא ליד העכו"ם, וזהו (שם): שאין מקרבין אלא בשעת הנתינתו.

ועל ידי צדקה שנותן מקמונו, נתתקן כל קמונו, ונתגלין הגנין ומאירין. ונעשה כל קמונו בבחינת: "לי הכסף ולי הזהב", בבחינת (ישעיה ס"א): "בגדי ישע מעיל צדקה יעטני". (שם סימן כה)

הנפשות - תאבים לממון

כל הנפשות תאבים ומתאבים לממון. ולא קמון בלבד מתאבים ואוהבים אותו, אלא אפלו לתאדם שיש לו הקמון, דרך בני אדם למשך אליו ולהאב אותו, מחמת שיש לו קמון, כמו שאנו רואין בחוש, וכמו שפתיב (משלי י"ד): "ואוהבי עשיר רבים". וזה מחמת שהנפש באה מקומם עליון, שהקמון בא ומשתלשל ומתנהה משם.

פי בנדאי התחלת המקום שמשתלשל משם הקמון, הוא בנדאי בחינת קדשה ושפיע קדש. ואחר כך נתגשם למשה, דרך ההשתלשלות, ונתנהה קמון. ועל פן הנפש תאבד לממון, מחמת שהנפש באה מקומם שהקמון בא משם. אף צריך לבלי להתאוות להקמון, פמבאר כבר כמה פעמים גדל גנות תאנות קמון, רק להתאוות ולהאב המקום שהקמון בא ומשתלשל משם פנ"ל. ובבחינת זו, רבי מכבד עשירים, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ערוזין פ"ו). מחמת שיש להם קמון שהוא בא מקומם גבוה פנ"ל: (שם סימן סח)

שונא בצע - שנאת הגשמיות של הממון

ועל פן אי אפשר לזפות לחכמה תתאה הזאת פי אם על ידי שונא בצע, כדי שלא יהיה נמשך אחר הקמון הגשמי ששם אחיות הסטרא אחרא שהם הארבע מלכות, רק צריך להיות שונא בצע בתכלית השנאה שישא גשמיות הקמון של זה העולם, ואז יוכל לזפות לחכמה תתאה, שהיא בחינת תרש העשירות דקדשה, שהיא בחינת עשירות שלמה הפלגה, עליו השלום, שאנה לחכמה תתאה הנ"ל, בחינת אין כסף נחשב בימי שלמה, כמו שפמבאר שם. ועל פן מתקדשת בכסף, פי כסף הקדושין היא קמון דקדשה, פי נקרא קדושין לשון קדש, פי על ידי כסף הקדושין ממשך לה הארת החכמה תתאה הנ"ל, שהיא בחינת עשירות דקדשה פנ"ל. (ליקוטי הלכות, גטין הלכה ד אות ב)

סיקור נרחב

על פעולות הארגון 'הקבצו'

ובפרט על הנסיעה המיוחדת לאומן, עבור חניכי הישיבות - בפורים קטן שעבר עלינו לטובה

שמש ועוד, בהשתתפותם של משפיעי ברסלב הידועים: הר"ר נתן ליברמנט, הר"ר ישראל מאיר ברנר, הר"ר משה ביננשטוק, הר"ר מרדכי טוריץ זצ"ל, הר"ר נתן שפירא, הר"ר אברהם צבי גלינסקי ועוד - שהטריחו עצמם מתוך התרגשות מיוחדת לשאת דברים בפני מבקעי ה' [כפי שציין הר"ר נתן ליברמנט, שממט בשנים האחרונות להופיע בציבור מחמת חולשתו הגדולה, ובכל זאת כששמע שמדובר בציבור רציני של חניכי הישיבות - אמר שהוא חורג מהרגלו ומופיע במסירות נפש].

בכינוסים הללו עלו שלל נושאים לדיון, ביניהם: ראש השנה, התבודדות, פורים, שמחה, אומן ועוד. כשסביב כל אחד מהם התקיים פאנל מיוחד, על ידי משפיעים ידועים, שידם רב להם בנושאים אלו, ביניהם: הרב שרגא זילברמן, הרב דוד גבריצמן, הרב אהרן חשין, הרב צמח דוד פרידמן, הרב אברהם יצחק קלצקי, הרב אהרן פירר, הרב שלמה בן שושן, הרב ישראל מאיר גלינסקי, הרב שמעון אליהו ברוין, הרב אליהו קרשביים, ועוד הרבה. כמו כן סופרו סיפורי התקרבות מורגשים על ידי אברכים תלמידי חכמים ובני עליה, ביניהם: הרב שרגא זילברמן, הרב אשר זעליג מרגליות, הרב ישראל זלוניק, הרב יואל לייבלר, הרב ישראל מאיר סמילון, ועוד.

בכינוס שהתקיים בחודש תשרי בשנה זו, עלה במרכז הכינוס הנושא של 'קירוב' - הן קירוב רחוקים, והן קירוב קרובים לפנימיות התורה. כשהנושא התחדד והתלבן מכמה כיוונים על פי משנתו של רבינו - על ידי רבנים חשובים שעוסקים בנושא זה, כל אחד בתחומו. ולאור בקשות הציבור להמשיך את הנושא, יתקיים בעו"ה כינוס נוסף קודם פורים, בו משיכו ללבן את הנושא האמור, בדגש מיוחד על ההתמודדות עם הנסיגות של הצעירים המתמודדים.

מתחם מיוחד

בשנה זו נוסף נדבך חדש בגיבוש המוקרבים, כאשר בראש השנה הוכן 'מתחם' מיוחד באומן עבור בני התורה שבאים לראש השנה.

הצורך לכך כבר מורגש מזה שנים, מאחר ש'אומן ראש השנה' כולל כל כך הרבה גוונים - מכל הסוגים ומכל העדות - ויחד עם הצורך וההכרה 'להיכלל' עם כולם, יש גם את הצורך הנואש לפינה אישית של ישוב הדעת, עם הסגנון המוכר וחברים מאותו 'איזור חיוג', שבביל שיהיה אפשר לחוות את הימים הקדושים האלו באופן הרצוי.

ואחר כמה שנים של תכניות - יצא הדבר לפועל בפעם הראשונה. היה זה נסיון ראשוני שההחלטה עליו נפלה 'ברגע שאחרי האחרון', ועם זאת, תוך פחות מיממה מההחלטה על כך - כבר נרשמו קבוצה נכבדת של למעלה משלשים אברכים 'קרים' בני עליה. ואכן, התועלת הייתה מעל ומעבר למשוער, כאשר ימי החג עברו באווירה עילאית ובדיבוק חברים, מתוך התחדשות וכיסופים, יחד עם שיעורים והתוועדות משותפות. והמעמד נעלם

לפני כמה שנים, כאשר החלה תנועה של התקרבות - מתוך בני התורה חניכי הישיבות - למשנתו ודרכו של מוהר"ן, כשהיא מתרבה והולכת - התעורר הצורך ליצור 'בית וועד' שיאחד ויאגד את כל השותפים לדרך זו תחת קורת גג אחת. הצורך בזה הוא כפול - הן מבחינה אישית, שבוודאי אינו דומה מי שעושה את דרכו כשהוא בודד לבין מי שעושה זאת בהרגשה של 'ציבור' ו'ביחד', והן מבחינת איכות הדברים, שבכח הציבור אפשר להגיע להרבה יותר - על ידי בירור הדברים בין כולם, וה'נקודה' שכל אחד מקבל מחברו.

עלונים

לאור זאת קם ארגון 'הקבצו' - שמטרתו המוצהרת היא ליצור 'בית וועד לחניכי הישיבות ההולכים בדרכו של מוהר"ן מברסלב'. כאשר בשלב ראשון יצא לאור גליון, שמשלב בקרבו מדורים שונים - לפי הנצרך עבור קהל היעד, כשהוא מתעדכן והולך - בכמות ואיכות - מגליון לגליון, לפי הביקוש והצורך שהגיע מציבור היעד. ואכן בסיעתא דשמיא מרובה כבר יצאו לאור עשרות גליונות, נפלאים ואיכותיים, שהביאו את התועלת הרצויה, כה יתן ה' וכה יוסיף.

כינוסים

אך בכך לא די. מעבר לקשר ה'ז'ירטואלי' - עדיין נותר הצורך לקשר מומשי, ולפגישה אמיתית פנים מול פנים. כמו כן הייתה הרגשה שצריך לתת הזדמנות ל'מקורבים' היקרים - ללבן ב'שידור חי' את הלבטים והספיקות, וגם לקבל את ה'אווירה'. ולשם כך הוחלט לערוך 'כינוסים' אחת לתקופה, לשם יתאספו כולם יחד - יפגשו זה את זה, יתחזקו זה מזה. ובמהלך הכינוס יעלו הנושאים הנצרכים ו'הבערים', ותהיה האפשרות לברר וללבן אותם כראוי.

לאור זאת, החל הארגון בהכנת ה'כינוס' המדובר, דבר שהיה כרוך בגיעה רבה עם תשומת לב מיוחדת להכין את התוכנית הנכונה והמדויקת מחד, ולראות איך לצמצם את כולה לתוך 'כינוס אחד' מאידך.

ואכן, לפני כארבע שנים התקיים בסיעתא דשמיא הכינוס הראשון, שהתקיים בעיר 'קריית ספר' - כהכנה לראש השנה. בכינוס זה הופיעו לראשונה תחת קורת גג אחת כל המוקרבים, שהופתעו והתרגשו לפגוש זה את זה. לאחר מכן במשך הכינוס [שארך כחמש שעות] - עלה הנושא של 'ראש השנה', כשהוא מתלבן ומתחדד מכל צדדיו, כשכביסו יצאו הנאספים בתחושת התרגשות וסיפוק, והזמינו את הכינוס הבא.

מאז התקיימו כינוסים נוספים בתדירות של פעמיים בשנה - אחת בחורף ואחת בקיץ - כשבכל פעם נבחר מקום אחר לקיומו, בכדי להתחשב בכל המקומות מהם באים הנאספים; ובכל פעם נבחר נושא אחר מרכזי שסביבו ידונו בכל שלבי הכינוס.

ואכן, עד כה התקיימו כעשרה כינוסים. הכינוסים התקיימו בכל הריכוזים החרדיים: ירושלים, בני ברק, קריית ספר, ביתר, בית

ויש לשניהם מקום אמיתי, לכן לא נותר לנו אלא לדעת היכן צריך להשתמש במבט של הידיעה והיכן צריך להשתמש במבט של הבחירה, ולא לנסות להבין ולמצוא תירוץ, כיון שהדבר הוא מעבר ליכולת השגתנו, וגם עלינו להיזהר מאוד לא לעררב בין שתי ההבחנות, ולא להשתמש בהסתכלות אחת כאשר על פי דרכי התורה צריך להשתמש בהסתכלות השנייה.

ובדרך כלל מקובל להבין שבכל עבודתנו בתורה ומצוות אנו צריכים להשתמש רק במבט של הבחירה, ולחוש שאנחנו מנהלים את עצמנו והכל תלוי בנו בלבד. והמקום היחיד שאולי יש להכניס את הידיעה הוא בהנהגתנו בעסקי העולם הזה, ששם יש את עבודת הבטחון, ואנו צריכים להשתמש לפעמים גם במבט של הידיעה, ולחוש שרק הקב"ה מנהל הכל ואנו לא מפעילים כלום, ואם כי נדרש גם חיוק בהשתדלות מתוך מבט של בחירה, כי הקב"ה ציוה עלינו להשתדל והדבר תלוי גם בבחירתנו אם נעשה את המוטל עלינו או לא, מ"מ לאחר שאדם עשה את המוטל עליו, עליו להשריש בעצמו את המבט של הידיעה שהכל ביד הקב"ה והוא לא עושה כלום.

אולם מתורתו של רביה"ק מוהר"ן זיע"א למדנו שיש לפעמים הכרח להכניס את הידיעה גם לתחום עבודת ה' באופנים מסוימים, ואמנם הדבר צריך להיות בזהירות גדולה כדי שלא לבוא לידי טעות ח"ו, אך צריך זהירות גם מהצד השני, כי לפעמים היצר הרע מטעה את האדם להשתמש בבחירה במקום שצריך להשתמש בידיעה, כדי להחלישו. והגבול המדויק של הענין מבואר היטב בדברי הליקוטי הלכות (סימני בהמה וחייה ד בסופו, קיצור מדבריו מובא בספר משיבת נפש אות ו), וכדאי ללמוד בעיון את כל דבריו [ותחילה מבאר שם שמי שמנסה לחבר בשכלו את שתי הבחינות הללו, פוגם מאוד, כי בודאי יטעה לאיזה צד, וצריך רק להאמין ששניהם אחד, אך לא לנסות להבין זאת בשכל כלל, ואז יוכל להיזהר מהיצר הרע שמנסה להטעות לכל צד, לפעמים רוצה להטעותו להשתמש בידיעה במקום שצריך להשתמש בבחירה, ולפעמים מנסה להטעותו להשתמש בבחירה במקום שצריך להשתמש בידיעה].

והמקום העיקרי שבו צריך להשתמש בידיעה, מבואר בליקוטי הלכות (שם אות מב) שהוא לענין התשובה, שלפעמים קשה לאדם להאמין שאחרי שקלקל יוכל לתקן, ובפרט אם פגם מאוד, [או שהוא בעל אמונה חזקה ונפש רגישה, וגם פגם קטן מרגיש שהוא גדול מאוד, כפי שהיא האמת, וכמו שכתב מוהר"ן ז"ל במקום אחר שמי שיועד מגדולתו יתברך, יודע עד היכן מגיע אפילו פגם קטן ביותר], אבל באמת אחרי שאדם עשה את המוטל עליו על פי התורה, וקיים מצוות תשובה, צריך להאמין שנמשך עליו תיקון מצד הבחינה של ידיעת ה' הגבוהה מהשגתנו, שמצדו יתברך הופך הכל לטובה, ויכול להפוך כל קלקול לתיקון, ועל ידי הבחינה הזו העוונות נהפכים לזכויות. וכאשר אדם יודע שעל ידי מצוות תשובה יכול להשליך מעל עצמו את

ידידי היקרים קוראי הגליון הנפלא הקבצו שלום וברכה

רציני לעורר על נקודה חשובה בענין הידיעה והבחירה. שאלת ידיעה ובחירה יכולה להישאל כשאלה פילוסופית גרידא, כיצד מסתדרת הידיעה עם הבחירה, ובאמת על זה כבר כתב הרמב"ם שאין ביכולת האנושית להבין את הענין על בוריו, ומוהר"ן זיע"א הרחיב בכך גם כן (ליקו"מ כא, ד) שהידיעה היא בגדר מקיף שאי אפשר בעולם הזה להכניס אותו אל השכל, עיי"ש. והענין בשאלה זו יותר מידי מהצד הפילוסופי שלה עלול להיות בגדר חקירות באמונה שיש בהם סכנה גדולה, וכמו שמבואר בחיי מוהר"ן (אות כד) על ענין קושיות באמונה, והזכיר גם את קושיות הידיעה והבחירה, שאחרי כל התירוצים שנאמרו בזה, מי שיש לו עינים יראה שאין יכולים להבין את התרוץ כלל בשכלנו, ועל כן צריך לסמוך על אמונה, עיי"ש.

אולם באמת שאלת ידיעה ובחירה אינה רק שאלה פילוסופית באמונה, אלא היא שאלה עמוקה ויסודית שנוגעת לעומק הנפש ולכל ההסתכלות שלנו על החיים, ובעצם השאלה האמתית שנוגעת לנו בענין זה היא לא איך מתיישבים שני הדברים הללו יחד, שזה באמת אי אפשר להבין, אלא: עם איזה מבט רצונו יתברך שנחיה. כי הנה יש לנו שני מבטים סותרים על כל המציאות. מצד אחד, המציאות האמיתית כפי שהיא מציודו יתברך היא שהקב"ה פועל הכל, כל מה שנעשה בעולם - הכל כפשוטו, נעשה מרצונו של הקב"ה לצורך תכלית מסוימת, והדבר צריך להיעשות דווקא כך ולא יכל להיעשות באופן אחר, והכל נצרך עבור התכלית היחידה של גילוי יחודו יתברך ורצונו להיטיב. וזה כולל את חטאי בני האדם, ואת עונשיהם, את הקלקולים ואת התיקונים, הכל ידוע וצפוי וקבוע מראש. ועיין בלשם שבו ואחלמה ספר הדעה"ה (מובא ליקוטי מדבריו בספר שערי שלם בענין הנהגת הקב"ה בסוד נורא עליה) שמאריך להביא מאמרי חז"ל נוראים על ענין זה.

ומצד שני אנו יודעים בודאות שיש לנו בחירה ואנו יכולים לשנות את עצמנו כרצוננו, ולהחליט אם לעשות מצוה או ח"ו עבירה, לעלות או לרדת, והכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, וצדיק ורשע לא קאמרו, והקב"ה בעצמו אמר לנו בתורתו הקדושה (סוף נצבים): הנני נתן לפניך את החיים ואת הטוב את המוות ואת הרע, ו**בחרת בחיים!**

ובודאי ששניהם אמת, הקב"ה מציודו מנהל את הכל עפ"י המבט שלו שתכליתו נעלמת מעיני כל הנבראים כולם, אבל לנו הנבראים הוא נתן את המבט של הבחירה שבו אנו רואים את עצמנו כמנהלים את עצמנו ויש לנו הכח והיכולת לפעול כל שברצוננו בכל חלקי החיים, ומכיון שאין ביכולתנו הדלה להשיג כיצד שתי ההבחנות הללו מתיישבות יחד, כי אין לנו את המבט הכולל על ידיעת ה' יחד עם הבחירה, ורק הקב"ה הוא א-ל-ל דעות והוא יודע כיצד ב' הפכים אלו הם אמת מוחלטת

דיבורים חמים במעלת רביה"ק וההשתתחות על ציונו הק', וסיפורים נוראיים ונפלאים.

לאחר התמקמות מהירה, טבילת מקווה ושיעור הכנה קצר נוסף, עלו בני החבורה לציון המצוינות, כאשר אצל חלקם זו להם הפעם הראשונה במקום.

בשעת ערב נפגשו שוב חברי המסע לסעודה משותפת, כשהפעם מלבד דיבורים ושיחות מאת מובילי הקבוצה, זכו המשתתפים לשמוע במלואו את סיפור ההתקרבות של הרה"ג ר' ישראל זלוניק שליט"א שהשתתף אף הוא במסע, כשהוא מרתק את החברים במסע החיפוש האישי שלו, כששאר חברי הקבוצה מזדהים עימו בכל שלב.

לאחר מכן התקיים 'סימפוזיון' מיוחד בניצוחו של הרה"ח ר' רפאל כץ שליט"א, בו פתחו המשתתפים את ליבם, הן בסיפורי התקרבות מרגשים, והן בהשגחות מופלאות שהובילו אותם אל המסע הנוכחי.

לאחר לינת לילה קצרה באומן, הגיע המסע אל תומו כשכל חברי מעידים בפה מלא כי היו אלו ימי התעלות מיוחדים, נקודת זמן משמעותית במסע החיפוש האישי של כל אחד, מסע שאותו מוביל היבעל כח הגדול, אותו צדיק אמת שאינו מתייאש מאף יהודי.

שידוכים

במקביל וכתוצאה מכל הפעולות - נוצר 'מעגל' של מקורבים, שכולל בתוכו סגנונות שונים של בני תורה, שמצד אחד שייכים למסגרת הקהילתית של 'חניכי הישיבות' ומצד שני מרגשים קשר - מעט או הרבה - לדרכו של מוהר"ן מברסלב.

מטבע הדברים, כל אחד מהם רוצה להקים 'בית' שיתאים לסגנון זה, שמשלב בתוכו את היסודות עליהם התחנכו בישיבות, יחד עם יסודות משנתה של ברסלב, במעט או בהרבה. ולצורך כך, הוקם מאגר מיוחד - הן של בחורים מקורבים, והן של משפחות המחפשות עבור בנותיהם שידוכים בסגנון הזה, והארגון משתדל בסיוע והתאמה של שידוכים מהסגנון הזה.

ובסייעתא דשמיא כבר הוקמו כמה וכמה בתים על ידי המאגר הזה, ועוד הוד נטויה. ומי שרואה עצמו מתאים לכך, ועדיין לא נרשם, מוזמן בשמחה להירשם בהקדם, ואולי נזכה להיות השליחים הטובים לסייע לו בהקמת ביתו.

הפנים של הארגון קדימה בעז"ה, הן להמשיך את הפעולות הקיימות; עלונים, כינוסים, נסיעות ועוד, והן להוסיף עוד כהנה וכהנה, בכמות ואיכות. בכדי להמשיך, הארגון זקוק לבסיס כלכלי, כדי לאפשר את שלל הפעילויות, ואת הפעולות הנפלאות שהם פועלות בעולם.

לשם כך, אנו פונים לכל מי שהעניין חשוב לו, בבקשה קטנה - להתחייב על הוראת קבע בסך 10 ש"ח לחודש בלבד. בכך יתאפשר בעז"ה בסיס קיומי, ובכך יהפוך כל אחד לשותף מלא בכל הפעולות המבורכות. ניתן לתרום דרך 'קהילות' [ערך 'איגוד הפעילים' / 'הקבצו']

הבחלטה ברורה להמשיך בזה, וכמובן להכפיל ולהשליש את כמות המשתתפים.

נסיעה קבוצתית

ישנם בחורים ואברכים רבים, שמתקרבים לתורתו ודרכו של מוהר"ן מברסלב, ומשתוקקים לנסוע לציונו הקדוש של רבינו באומן. אלא שהם מתקשים לעשות זאת לבד, או לנסוע בקבוצות שאינם מתאימים לסגנונם או שנוסעים לפרק זמן ממושך, וגם בראש השנה לא תמיד מתאפשר להם.

לשם כך, הוחלט בארגון לערוך 'נסיעה קבוצתית' מיוחד עבור הציבור המדובר. באופן ובסגנון שמתאים להם, הן מבחינת כמות הזמן, הן מבחינת האווירה, והן מבחינת הרמה הרוחנית והגשמית גם יחד.

הנסיעה הראשונה התקיימה בשבועות אלו, לכבוד 'פורים קטן'. הנסיעה שתוכננה להיות קצרה ותמציתית, לוותה בהרבה יגיעה והשקעה בכדי להגיש את המקסימום - בגשמיות ובעיקר ברוחניות - במניימום של זמן. ואכן, בסייעתא דשמיא נרשמו לנסיעה קבוצה חשובה של כחמשה עשר אברכים ובחורים מסלחה ומשמנה של עולם הישיבות, זקנים עם נערים, שהתאגדו יחדיו לנסיעה משותפת לחדש את נשמתם באור הצדיקים.

את הקבוצה ליוו אברכים חשובים, מבוגרי הישיבות הקדושות, שידם רב להם בהפצת המעיינות, בסגנון המתאים לבני תורה; הרב רפאל כץ [מבוגרי ישיבת חברון], הרב ישראל זלוניק [מבוגרי ישיבת פוניבז'] והרב ישראל מאיר גלינסקי [מבוגרי ישיבת 'ארחות תורה'] - כשלאורך הדרך, הם מדריכים ומכוונים את הקבוצה החשובה, במהות הצדיקים וקבריהם הקדושים, ובמהות ההתקשרות, הספרים, הדרכים והעצות שמאירים לנו הצדיקים.

התחנה הראשונה לשם הגיעה הקבוצה, הייתה העיירה ברדיטשוב. שם, לאחר טבילת מקווה ותפילת מנוחה, הסבו לסעודת צהריים כיד המלך. במהלך הסעודה נאמרו דברי פתיחה למסע, ובפרט הכנה לכניסה לציונו הקדוש של הרה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, אליו נכנסו מיד לאחר מכן.

התחנה הבאה הייתה בבית הכנסת העתיק של הבעש"ט הק' במעוז'בוז'. לאחר תפילת מעריב ושירי דבקות במקום, המשיכו לציון הבעש"ט הק'. בשעת ערב התאספו לסעודת 'פורים קטן' חגיגית במקום, כשדיבורי אמת מאמרותיו של הנחל נובע מלהיטים את הלכבות, שפצחו בשירים וריקודים במשך שעה ארוכה.

לאחר תנומה קלה בעיירה מז'בוז', קמו בני החבורה בעת הצות לילה להשתטח שוב על ציון אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זיע"א, משם המשיכו בנסיעה לתפילת וותיקין אצל התלמיד הגדול, מוהר"ת זיע"א בעיירה ברסלב.

מיד לאחר השתטחות קצרה ופת שחרית (עם דיבורים והתחזקות, כמובן...) המשיכה החבורה לעבר 'עיר הגעגועים', מקום מושבו של רביה"ק זיע"א, בעיירה אומן. את הדרך העבירו חברי הקבוצה בהכנה דרבה' בשמיעת

ביותר, כמו כן זוכה להמשיך את הערותא דלעילא ממקום גבוה ועליון יותר. ועל כן צריך הבעל תשובה לקדש עצמו בבחינת אתערותא דלתתא ביותר, כדי שימשיך עליו אתערותא דלעילא ממקום גבוה יותר, ששם מתתקן הכל כנ"ל. (ובאמת ישנם עוד מקומות שהידיעה נכנסת בתוך הבחירה בתחומי עבודת ה', ראה לדוגמא שיחות הר"ן ב, והדברים דקים ועדינים, ומקוצר המקום אי אפשר להאריך כאן. אך בודאי המקום החשוב והבולט ביותר ששם נכנס המבט של הידיעה הוא בעבודת התשובה).

ושמעתי מאחד ממשפיעי ברסלב שליט"א כלל חשוב שעל ידו אדם יכול לבחון את עצמו האם משתמש במבט של הידיעה באופן נכון, או שיצא מגבולות התורה, והוא: שאם הוא רואה שהתחזקותו לסמוך על הנהגת ה' מביאה אותו לחיזוק הבחירה, ומקבל על ידי כך כח לעבוד את ה' בבחירתו ביתר שאת ועוה מתוך חיות ושמחה, סימן שהוא בדרך הנכונה, אבל אם המבט של הידיעה גורם לו ח"ו רפיון בעבודתו, ונכנס לאדישות ושאנונות, סימן שעררב בין התחומים, ומשתמש בידיעה שלא במקומה. ויה"ר שנוכה לאמונה בשלמות, הן בצד הבחירה והן בצד הידיעה, ולהתחזק בעבודת ה' בכל המצבים.

א.ג. מודיעין עילית

האחריות על כובד עיונותיו ולמסור אותם לקב"ה שהוא בודאי יש לו דרכים להסתדר אתם, קל יותר לעשות תשובה, אבל היצר הרע מפתה את האדם לאחר שחטא לחשוב שעכשיו הוא צריך לתקן בעצמו את כל מה שקלקל, וכך מייאש אותו לגמרי, כי האדם יודע שאינו יכול לתקן בעצמו כל מה שקלקל.

ורבי נתן מאריך שם בכמה לשונות שאין לאדם לסמוך על כך ח"ו לחטוא לכתחילה על דעת לשוב בתשובה, כי זה נקרא האומר אחטא ואשוב שאין מסייעים לו לעשות תשובה, אלא שלאחר מעשה, כאשר כבר חטא וקלקל, עליו להתחזק ולא ליפול ליאוש מצד המבט של הבחירה שאומר שאין לו תקנה, אלא צריך לסמוך על כך שהקב"ה יכול להפוך הכל לטובה, שזהו המבט של הידיעה. אלא שגם בזה צריך להיזהר כמובן שלא ימנע מלעשות תשובה מחמת כן, כי כל עוד יש עבודה המוטלת על האדם, אסור לו בשום אופן להתחזק מוננה על ידי מבט של ידיעה אתערותא דלתתא שגורמת להמשיך עליו מלמעלה את הנהגה העליונה של התיקון, ובוה בעצמו יש לאדם עבודה, להמשיך על עצמו בבחירתו את התיקונים הללו, וכותב שם מוהר"ת: 'כי כל מה שהאתערותא דלתתא בהתגברות גדול ובקדושה גדולה

העלון נתרם להצלחת אליהו שמחה בן אסתר עליזה ומשפחתו, לפרנסה בשפע ולהצלחה בכל העניינים

מרגיש חשוך לפעמים? מחפש קצת צבע באמצע היום? רוצה להתחזק? ניתן לקבל חיזוק יומי קצר ולענין (טקסט עד 300 מילה) מאת הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א לקבלת החיזוק ניתן לפנות לאימייל: ale148148@gmail.com

אדם מעצם מציאותו הוא 'חסר'; חסר לו אוכל, חסר לו בגדים, חסר לו דירה, חסר לו משפחה, חסר לו חברה, ועוד הרבה צרכים גופניים, וכל זה עוד קודם הצרכים הנפשיים - שכוללים רשימה חשובה בפני עצמה.

והחסרונות הללו אינם מציאות 'חד פעמית', אלא מציאות חיים יומיומית, שמלווה אותנו כל החיים. כל יום מחדש - נפתח עם 'חסר' אחד גדול, שצריכים לעבוד במשך היום למלאותו, לפעמים בהצלחה ולפעמים לא כל כך.

ואחרי כל זה - מתחיל ה'חסר' האמתי, והם החסרונות הרוחניים של האדם, ואין אדם שאין לו חסרונות. אף אחד לא נולד צדיק ולא מושלם, וכל אחד מתמודד עם חסרונות - במידות, בדרך ארץ, ביראת שמים, באמונה, ושאר דברים - בין אדם למקום ובין אדם לחברו.

השאלה איך להתייחס לכך.

אפשר להתייחס לכך כמושהו לא נעים, ולנסות להתכחש לזה בכל הכח, ולהסתיר את זה. וכך, בכל מקום או הזדמנות שנתקלים באיזה חסרון - מיד לסובב את הפנים, ולומר: לא, לא, הכל בסדר, נמשיך הלאה. לא יהיה כלום כי לא היה כלום.

אפשר להתייחס לכך 'בדיעבד' ומתוך השלמה. זה מה יש, מה לעשות. ננסה להסתדר עם זה ולחיות עם זה 'בשלום'. מה שיש יש ומה שאין אין. מה שנצליח למרות זאת - מה טוב, ומה שלא - מה אפשר לעשות.

אפשר גם להתייחס לכך 'לכתחילה'. לא, לא להיות מזוכיסט שאוהב להרגיש דפוק ומסכן, ולחפש את השומות הלב דווקא מצד החסרון. אלא להבין שהחסרון הוא התפקיד, והוא האתגר שבבילו נשלחנו לעולם. פלוני יש לו תפקיד 'אלף' ולכן יש לו את החסרונות ששייכים לנושא 'אלף', ואלמוני יש לו תפקיד 'גמל' ולכן יש לו את החסרונות ששייכים לנושא 'גמל'.

החסרונות הם המצפן המצוין והמדויק ביותר היכן נמצא התפקיד שלך. תחפשי מה הם החלקים הכי חלשים שבך, והחסרונות הכי בולטים - ותדעי ששם המקום שלך, המקום המיוחד ביותר והמדויק ביותר שאין לאף אחד בעולם, רק לך. שם תתמודדי, על זה תתפללי, על זה תתעקשי, ושם תמצאי את האושר שלך, לא בשום מקום אחר.

את האבדה מחפשים במקום בו היא 'נאבדה', ולא מתחת הפנס ששם יש אור... את התפקיד שלך אל תחפשי במקומות הטובים, המוצלחים והמלאים שלך, אלא דווקא במקומות ששם 'נאבד' משהו. וכל יום מחדש - תחפשי את החסרונות שיש לך באותו יום, ושם תתמקדי. רק שם תוכלי לעשות את ה'יומית'.

שלום וברכה

בכל שנה כשמגיע פורים - אני מתבלבלת.

אצל הגברים, פורים הוא חג מאד שמח - הם שותים יין, מסתובבים אצל חברים לשמחה, והולכים לבית הכנסת לרקוד.

אבל אצל הנשים, זה מאד לא ברור. שתיית יין לא שייך, ומה שנשאר הוא רק להישאר 'לשמור' על הבית, שהשיכורים לא ישברו אותו... ולארגן את המשלוחי מנות, ותוך כדי גם למצוא דרך לשמוע קריאת המגילה...

לא נעים לומר, אבל בסופו של דבר, חג פורים הופך אצל נשים למטרד ולעול. או אם זה לא היה מיועד לנשים, נחא, אבל הרי נשים חייבות בפורים בדיוק כמו הגברים, איך אם כן הן אמורות לחוות אותו, ומה המטרה שלו?

תשובה:

לכבוד השואלת,

המחפשת לגלות את אור הפורים

בתוך ההסתר [אסתר] הגדול

תיאור המצב

שאלתך נגעה לליבי, ואת משמשת בזה כשליחת ציבור לקהל גדול של נשים, שבוודאי מתחבטות בהרגשות אלו, ואשריך שהצלחת להביע אותם בצורה כל כך מדויקת ולהדגיש את הסתירה הכפולה: א. שאצל הגברים פורים הוא חג מאוד שמח, אבל אצל הנשים זה מאד לא ברור [בלשון מאד עדינה...]. ב. חג פורים הופך להיות לעול ולמטרה, אבל הרי הנשים חייבות בפורים כמו הגברים (וזה לא כמו מצות ציצית ותפילין שאין לנו שייכות לזה בפועל), אם כן את שואלת מחפשת מבקשת לדעת "איך אם כן הן אמורות לחוות אותו ומה המטרה שלו"

אולי אוסיף ואחדד את שאלתך [ולמעשה אביע בכך את הרגשותי של פעם]: מצד אחד אנחנו שומעות כל כך הרבה על גדולת יום הפורים, עד כדי כך שיום 'כיפורים' הוא רק 'כמו' פורים, ושומעות על כך שבפורים אפשר לפעול את כל הישועות כי 'כל הפושט י נותנים לו' וכו' וכו'. ומצד שני, בפועל אנחנו עסוקות בהמון מטלות - הן לפני פורים; קניות, בישולים, תחפושות, הכנת משלוחי מנות וכו' וכו' [הוסיפי נכדוש] והן בתוך פורים; רצות ממטלה למטלה, מלקרוע את עצמנו ולהתאים את הזמן לקריאת המגילה [שחייבים לשמוע כל מילה], ולהחזיר משלוחי מנות, ולחייך לכולם [ולסלוח במבצע הגדול], ולהליש לילדים את התחפושות, ולארח או להתארח, והילדים מורטים לנו את העצבים. [סליחה].

אז מה שקרה אצלי בפועל היה, שחייבתי מאד ליום הגדול הזה, ורציתי להרגיש מרוממת, ואכן השתדלתי לקום ותקין ולהכין הכל מראש [כי בעלי הרי מחוץ לתחום, בשבילי, וכל כולו בשביל החברים] אבל תמיד בסוף משהו התקלקל בתכנית 'המסודרת' שלי, וסיכת בטחון אחת שנתקעה הוציאה אותי מהכלים, והסעודה היפה והמושקעת שהכנתי נשארה כולה בשביל הילדים, כי המבוגרים כבר היו בעולם שכולו טוב, ובעלי כבר לא יודע להבין בין מתוק למר, וכך חלף היום הגדול עם בלבול אחד גדול של לחץ וחוסר שייכות.

חשוב להדגיש, שבביל הסדר זה לא היה כך. ולמרות שהייתי מגיעה אליו מאד עייפה ומותשת - הרגשתי שייכת מאד ואפילו מרוגשת, כי עצם הסדר שיש בליל הסדר [למרות המריבות על הכריות והמקומות, והיין שתמיד נשפך פה ושם] הרגיע אותי ונתן לי ישוב הדעת, אבל בפורים, למרות שהגעתי רגועה ומוכנה, אבל חוסר הסדר בלבול אותי לגמרי.

פורים - חג נצחי

המצב הזה בפורים שנמשך שנים רבות, הביא אותו לחפש מהו אכן פורים? מהו בכלל לעם ישראל, ומהו בשבילי בתור אשה, ומהי ההכנה הראויה אליו. ובסייעתא דשמיא אשתדל להטעים אותך מהאורות הנפלאים המובאים בלקוטי הלכות שאליהם התוודעתי, והם מאז עזרו לי ופתחו בפני צוהר חדש לעולם של פורים.

ב'יצירת' של פרשת זכור מובא "ואם המועדים יהיו בטלים, ימי הפורים לא יהיו נבטלים", כלומר: כל החגים יתבטלו לעתיד לבוא, ורק ימי הפורים ישארו לנצח. מדוע? כי יום פורים הוא חג שכולו 'אור של משיח' כביכול, ואין לו אחיזה במציאות של הגלות.

כל החגים הם זכר לניסים גלויים שהיו בתוך הקושי הצרה והגלות, ולכן

עדיין יש להם שייכות לפה ועכשיו, כי גם אנחנו מתמודדים עם קשיים ועם צרות של הגלות, ואנחנו חוגגים ומנציחים את הניסים שנעשו לנו, כדי להתחזק שהקב"ה מושיע אותנו. אבל לעתיד לבוא לא יהיו בכלל קשיים וצרות, כי ההשגחה תהיה כל כך גלויה ומוחשית, וירגישו איך שהכל טוב ואיך שהכל מושגת מאתו יתברך. והכל יהיה ברור ומובן איך הגשמיות והרוחניות הם ענין אחד, ואיך הטבע עצמו כולו אלוקות, וזה הסיפור של פורים.

בפורים אין 'קריעת ים סוף'. ולא עשרת המכות, ולא מעמד הר סיני, ולא ענני הכבוד. אלא סיפור טבעי ותמים, כשכל פרק שזור בפרק הבא, ורק בסוף הסיפור מבינים שבעצם הכל כאשר לכל היה השגחה פרטית. ולכן מובאר בגמרא שבפורים לא אומרים 'הלל', אלא 'קריאת המגילה' היא במקום הלל, ומבארים הצדיקים שקריאת המגילה היא יותר מ'הלל', כי לא רק שהקב"ה 'הושיע' אלא פתאום מתגלה איך הקב"ה מוביל את הטבע בעצמו, ואיך שהוא בעצם נמצא כאן כל הזמן. ואכן, אצל חסידי ברסלב יש התעוררות גדולה ביום קריאת המגילה, ובאומן היו צריכים לעצור כמה פעמים את הקריאה מחמת שלא יכלו לשמוע את הקריאה מרוב הבכיות.

לצאת מהגבולות

נמצא שפורים מגלה את ההנהגה שיהיה לעתיד לבוא, שאו יראו את ההשגחה הגלויה - לא בדרך 'נס', אלא בתוך המציאות הפשוטה והיומיומית. ומשום כך, היות ופורים הוא אור גדול כל כך, אור של לעתיד לבא - אין לנו כביכול 'כלים' להכיל אותו בתוך מגבלות הגוף וגלות הדעת, רק על ידי 'ציאה מן הדעת', דהיינו לעזוב את 'הסדר' ואת 'הכללים' ובעיקר את 'האני', ולעלות לעולם שכביכול אין בו זמן מקום וסדר.

ולזה באה השכרות אצל הגברים, כדי לצאת מן השליטה העצמית, ולעלות למקום של שמחה, ריקודים, צעקות ובכיות, שאו מתגלה הנקודה הפנימית והאמיתית של כל אחד. וזה לא קל גם אצל הגברים, לחלקם לא קל לשתות, ולחלקם לא קל להשתכר, והם עושים זאת במסירות נפש [בפרט בברסלב, שמקפידים מאד לקיים כפשוטו 'עד דלא ידע']

וגם אצל הנשים הוא אותו רעיון ועקרונן - 'להבין שלא מבינים' ולעלות למעלה מן 'האני' המתוכנן והרוצה [כמובן צריך לתכנן קודם מה שאפשר, אבל לא להיות 'תלויים' בוה], ולעלות ביום הפורים למטוס של אמונה חושית שאין עוד מלבדו. והוא ורק הוא יסדר לי את היום הכי טוב שאפשר, ואני מסכימה ושמחה עם הכל, ורוצה להרגיש מחובקת וסמוכה אצל הש"ת. אני סומכת על צדיקי מרדכי ואסתר שקבעו לנו יום מבלבל ומבלבל כזה, ואני רק עושה בתמימות מה שבקשו ממני, ומנסה מתוך כך לחפש את הגלוי שבאסתר.

תחנת דלק

במגילת אסתר אין שום אזכור של שם השם, ואכן, מגילה בגמטריא 'אין הוי"ו', אבל פורים בגמטריא 'ש הוי"ו', כי בפורים מגלים את ההשגחה הפרטית שנמצאת בתוך מקום בו כביכול הכל טבעי ומוסתר, סיפור שמציגים בגן עד ושתו וזרש ומרדכי ואסתר.

בכך, משמש לנו פורים כתחנת הדלק לכל השנה, דלק של אמונה חושית בטבע עצמו ובמאורעות החיים, תחנת דלק שנותנת לנו עינים לראות ואזנים לשמוע את הש"ת עצמו, המתגלה בין החרכים בכל יום ובכל פרק בספור החיים העצמי שלי ושלך.

בפורים מתגלה הפרדוקס המושלם של רעש גדול צלופנים ובלגן שמהווים כביכול הסתרה של האור, מול גילוי מושלם של אור משיח, נו, מה זה צלופן מול גאולה? או לא נורא שאני מתבלבלת ואפילו ח"ו נופלת, לפחות עלי להאמין שיש בו סוד גדול שעדיין אני לא מבינה אותו [עוד מעט ונבין], אבל אני רוצה ומשתוקקת להיות שייכת לסוד הזה, ומנסה 'ללוות' כבר עכשיו מהעתיד לבוא.

אז כדאי להכין תפילות על הרעיון הזה שפורים הוא 'חג ההתבטלות', שבו אנו נכנסים כל כולנו למים המטהרים בלי להשאיר 'אני' אחד בחוץ [אפילו לא כחוט השערה]. רגע אחד של התבטלות, והאדם נברא מחדש זך וטהור, ומחובר לעולם הנצח שלא יתבטל לעולם. בפורים הוא הזמן להילחם עם עמלק הזה שרוצה 'מושלמות' ושהכל ידפוק. ועם המן הזה שמליונים משתחווים לו ורק מרדכי אחד מסכן לא משתחוה לו והוא מרגיש שכל זה איננו שוה לי. לא ליפול ברשת הזאת, שכמשהו קטן לא הסתדר נופלים חלילה, אלא לקיים מצות 'לא תשכח' שלא נהיה תש-כח, יש לנו כח פלאי נצחי אמיתי: מוחשי ברור שייך ונפלא, רק צריך לדעת ממנו.

מוגש לך יקרתי כמתנת פורים תשע"ט

המדור שלך לשיתוף בהארות שחשבת עליהם
שהאירו לך והעירו אותך לחיים

למי את מאמינה?

אני רוצה לדבר על אחד המשתקים הגדולים שלנו מלדבר. יש סוג של סטיקר עמלקי, שעושה לך משוואה עם המון איקסים נעלמים, ככה תופס אותך על החולשה, והתוצאה היא: רע לי! לאחרים מצליח ולי פחות...

'דוקא יש לי המון טוב וגם המון הצלחות'. אני מנסה ככה בקול ענוות חלושה. הוא לא אומר כלום. הוא רק מסתכל עלי, ועושה בצע חיפוש... ואני לא יודעת למה תמיד החיפושים שלו מביאים תוצאות שליליות.

'אבל קורים לי המון ניסים'. אני מנסה להתעקש, 'אההה'. הוא ככה מתלהב. 'מדהים... ממה עם אבג? איך זה יסדרת? וזכרתי את יודעת שזה לא הגיוני'.

כאילו, מה את חושבת לעצמך.

המון אני מאמינה לו. חופשי הוא מפיל אותי ברשת הזו של הפרסומות השקטה. רע לך. ודוקא לך לא מצליח. הוא אלוף בלהארות לי במה אחרים טובים ואני לא.

אני בטוחה שגם עליהם הוא עושה את אותו הדבר. מראה להם אותי במה אני טובה והם לא.

הכל בשביל להכניס אותי לספק הזה. היש השם בקרבנו.

מישהו באמת סופר אותי במערכת? לא שכתו אותי?

פעם אחת, באחד הימים שהוא התערער עוד לפני. ולא ידעתי איך אני מתחילה את היום. שמעתי איזה שיר כזה שהולך ככה: "טוב לי בחיים, טוב לי בחיים, טוב לי טוב לי בחיים..."

לאחרונה נודע לי גם הסיפור המתוק שעומד מאחורי השיר הזה, וכך הוא מספר:

היתה לי תקופה עם כל מיני קשיים בעיקר קושי כלכלי. והנה הגיע אלי דיבור של רבנו שאומר: כששואלים אדם. מה שלומך והוא אומר ב"ה טוב. אומרים לו 'זה טוב? עכשיו תראה באמת מה זה טוב'. ואז מרעיפים עליו אינסוף טובה וברכה.

לעומת זו, כששואלים אדם מה שלומך, והוא מתחיל להתלונן כמה רע לו. אומרים בשמים 'על זה הוא אומר רע?' ומיד מראים לו מהו באמת רע.

העיקרון לא לדרפק אותך כי את רעה. אלא לחבר אותך למה שבאמת יעשה לך טוב. כשאת עם עיניים של רע לי - כל טוב שתקבלי לא יספק אותך. אבל כשאת מסגלת לעצמך מבט של טוב. את תראי את הטוב גם בתוך מציאות קשה.

ובכן, הדיבור הזה נכנס לליבנו, והוא הלחץ את השיר: "טוב לי בחיים, טוב לי בחיים, טוב לי טוב לי בחיים..." וכך במשך שבועיים היה מתחזק איתנו בהתבודדות. ובכל מיני הודמנויות

יום אחד דפק על דלתו אחד החברים עם סכום כסף עצום: 'זה בשבילך!' והוא הניח מעטפה עבה על השולחן, כשהוא מפטיר 'ככה האיר לי לתת דוקא לך'.

בעיני. המעטפה זה נחמד פלוס. לא מתנגדת לקבל מעטפות. אבל שבועיים כשאתה בקושי - להתחזק ולשיר טוב לי בחיים - זה הכי חזק שיכול להיות.

העולם ישאל: רגע, מה הוא שרוט? איזה ברסלבר משוגע?! אין לו כסף בבית והוא שר כאלו שירים. הוא מנותק.

שטויות!!!! זה החיבור האמיתי!!!!

כי זו הפרסומת האמיתית. יש לי משהו נצחי שאיש לא יוכל לקחת ממני. האהבה של ה' אלי היא נצחית. והאהבה שלי אליו תמיד קיימת. לעתים היא מוכוּסָה. ואני לא יכולה לדבר אותה רק להרים עיניים. לצעוק איה לדרוש ולבקש.

וזה הטוב האמיתי.

ושום עמלק עם משוואות בהמון נעלמים לא יצח אתי נלחמת. והשם איתי יחד במלחמה הזו.

השיר הזה הוא התשובה שלי לעצמי ולאויב. אתה לא תבלבל אותי. אתה לא תספר לי שרע לי. יש לי הכל.

השם אוהב אותי ואני אוהבת אותו.

מלחמה לה' בעמלק מדור דור.

והוא הבטיח. כי מחה אמוחה את זכר עמלק מתחת השמים.

בקרו בקרו ממש.

ציור או בנין

אבל לא ממקום של עמלק.

עמלק, שמודד אותי בעיניים מכווצות וביקורותיות לאמור: את לא יבנה לך סמך? על כל המטלות והשאיפות - את קיימת אבל את קרה הנורא מכל ולא הלך לי. אז סוף העולם הגיע, ואת לא שווה כלום, כמו שבעצם אמר המן כל זה אינו שווה לי.

להיפך, הכל נחרב לי. זה כי אני הולכת לברוא עכשיו עולם חדש. נכון יותר מדויק יותר. אני אמשך לרצות את כל הדברים אבל בענוה. איפה שלא הולך לי, אז ככה השם רצה ואני צריכה להוריד ראש ולהיכנע.

יש לי כאן הזדמנות לחווית קימות אחרת. חדשה. אני שווה בעלת ערך מעצם היותי. בת שלך בלי קשר לשום השיג חיצוני כזה או אחר.

וכשאני אסכים לחורבן הזה תהיה לי גם תקומה. העולם החדש שלי יבא. ההכנעה הזו תביא אותי להמתקה. היא תבנה בי את הבית האמיתי שהוא משכן אלך. עם ענוה אמיתית.

כי אין אני והוא' יבולך לדור בכפיפה אחת. 'הוא' זה סוג של עמלק כזה. שהופך אותי לעיפה, געה, ולא יראת אלוקים.

הבעל גאווה הזה שמתאכזב שם בפנים נורא חזק כשמשהו קימט לו את הבית היפה שהוא צייר.

אבל ההכנעה היא תבא לי עולם חדש.

כי בכל פעם אני נבנית יותר נכון. כן, זו הדרך ואי אפשר לברוח ממנה או לעשות עוקף כדור הארץ. השם לא יותר לי על העבודה שלי. האומר הקב"ה ותן יותרו מעיו, זה ברור.

הבניה הזו של חפירת יסודות. החפירה הזו שמוציאה את כל העכברושים ואת כל האדמה המעופשת מבפנים. פתאום אני מגלה על עצמי דברים שלא הכי נחמד לדעת אותם.

אחר כך מגיעה המכונה הזו שחופרת את היסודות, האייל ברזל הזה שעושה רעש נוראי ופוצע לי את אדמת הלב. אחחח זה כל כך כואב. לפעמים אפילו כואב מאוד. כמה אכזבות. כמה עלבונות, כמה בכיות ותסכולים.

תרגיעי ילדה. הכל בסדר. את רוצה בנין גבוה יפה עם יסודות. את לא רוצה קראון, נכון? את לא מסתפקת באוהל..

אח"כ מגיעה הביטון הזה, כמה מכוער מלא לכלך ורעש הוא נראה. אבל הוא בונה את השלד. ועדין לא רואים כאן משהו, רק התחלה. ואז מגיעים כל הקבלני ריצוף חשמל אינסטלציה, ונראה שזה לעולם לא יגמר.

אבל בנה כאן בנין לנצח. לכן כל נדבך משמעותי. חשוב. מדויק.

יש כאן אדריכל. הבית הזה מהציור הוא משחק ילדים לעומת מה שאת מקימה. כל הדברים האלו שחלמת עליהם הם לפעמים רק 'סריג' לגרום לך את הבניה האמיתית. את צריכה לעשות מה שאת יכולה. עם הכנעה. ולדעת שגם עם התוצאה שלך היא לפעמים אפס. הערך שלך הוא נצח.

כי האדריכל שלך הוא השם יתברך, לא חלילה עמלק

ציור הזה של הבית עם הגג האדום והדשא. עם החלונות והוילונות הקשורים. הציור הזה של הבית עם פס של שמיים תכלת ושמש עגולה צהובה ששולחת קרנים. ככה אמור להראות העולם. ככה אמורים להראות החיים שלנו, לא? בעל צדיק ההולך לבית תלמודו כשהגמרא בחיקו והוא נותן יד לילדי חמד מסולסלי פיאות. ואמא עם שביס העומדת על יד הכירים ובוחשת בקדירות מעלות ניחוח מהביל תוך כדי לחישת פרקי תהלים שיצליחו הצאצאים בתלמודם. ילדות חמד תמות קלועות צמות או לבושות בתלבושת של בית הספר הנכון שוקדות על שיעוריהן או מקפצות בחבל בחצר מתחת לבית.

כל אחת והחלום הפרטי שלה זה רק דגם מסוים של חלום. יש כמה דגמים. תלוי איפה את חיה ולאן את שייכת.

מה עושים כשלפעמים משהו מגיע - וקורע לי את הציור? הבית המרובע נהיה משהו אחר לגמרי, בכלל לא רואים בית רואים רק קורות והרבה בטון. המון לכלוך והמון פסולת בניה. הילדים המסולסלים מסלסלים אותי על האצבע. אחד פתאום מתחיל "למצוא" כספים בבית, אחד לא קם לתפילות ורק ישן כל היום, הבעל הצועד לבית תלמודו נשאר בבוקר במיטה. משום מה, ומשום מה זה קורה לו הרבה לאחרונה.

למה החיים לא יכולים להראות כמו בציור הזה, של גיל חמש ומעלה שלנצח אנחנו מציירים אותם כשמבקשים מאיתנו: 'ציירי בית?'

מי קובע לנו את החלום? ומי מאשר שהוא אכן החלום שנכון עבורנו? והוא צריך להתגשם כאן מיד ועכשיו, ואם לא סוף העולם הגיע? מי קובע? הגננת של גן חובה? שאמרה שהציור שלי נפלא? המורה לציור של כיתה ו'? או כתבות הישנות של מרווה לצמא לפני עשרים שנה?

אז מה לא לחלום על עתיד טוב יותר? להתיאש? חלילה. להמשיך לרצות את הטוב. אבל מהמקום הנכון.

הקב"ה 'בונה עולמות ומחריבן'. בשביל הקב"ה להחריב עולם זה כלום. כמו לקחת ציור מושקע ולקמט אותו הוא בנה והחריב בנה והחריב. ולא דף ולא כוכב. אפילו לא מערכת של צבא מרום. עולם. ולא אחד אלא בונה עולמות ומחריבן.

אז למה? למה הוא בנה את העולמות אם הוא החריב אותם? ולמה הוא החריב את העולמות האלו אם הוא ברא אותם? הרי הקב"ה חס על מעשה ידיו אפילו אם הם רעים ורשעים?

כי יש כאן מהלך. יש כאן דרך. כדי להגיע לעולם הזה שהוא זה שקיים עכשיו ובו מתגלית המלכות שלו היו צריכים את הדרך הזו של החורבן בניה.

חורבן של החלומות. חורבן של הדמיונות חורבן של האגו. חורבן של כל המקומות הלא נכונים ולא מבוררים שלי. של איך שאני חושבת שצריך להיות. מי אמר שזה נכון.

אני רוצה ילדים צדיקים מוכשרים עוסקים בתורה. אני רוצה את הטוב הנגלה מצוין. מקסים צריך לרצות להתפלל.

הזדמנות מיוחדת

לאור בקשות רבות שהגיעו למערכת, ולאחר ההצלחה הגדולה והתועלת המרובה - שהייתה

מהנסיעה לאומן, הננו שמחים להודיע שבעז"ה תתקיים

נסיעה לנשים לאומן

נסיעה קצרה / בליווי הדרכה מיוחדת / בסגנון בני תורה

הנסיעה מיועדת לנשות בני הישיבות ו/או לנערות סמינר, המעוניינות לזכות לנסיעה לאומן, ולא

מתאפשר להם לעשות זאת בעצמן, או לתקופה ארוכה מדי.

הנסיעה תתקיים בעז"ה לאחר פסח [בסיום חודש ניסן, או בתחילת חודש אייר]

- פרטים בקרוב -

לברורים והרשמה: 0583260647 בשעות הבוקר, או 0533109760 בשעות הערב

אירושן

הנך מוזמן להשקיע בעצמך לטווח ארוך:

לגלות ולפגוש מחדש את הנפש השמחה לזהות בקלות את מחריבי השמחה ולסלק אותם ביעילות לרכוש מיומנות בהיחלצות ממצבי דכדוך אל חיק השמחה להתעשר בכלים ממשיים ומענגים ליצירת מצבי נפש מחזקים להפוך למקור השראה ולסייע גם לאחרים

האירוע יתקיים אי"ה במתחם המפואר של מלון 'ציפורי' בטבריה - כשרות 'העדה החרדית' בין השעות 13:30 לפנה"צ 21:00 בערב

ויכול: הרצאות וסדנא, ליווי מוזיקאלי, כיבוד לאורך היום וארוחת אחה"צ עשירה. בסיום היום - התועדות ז' באדר, ונסיעה לציון הקדוש במירון

לפרטים נוספים ולהרשמה:
בטל' 052-7172452 קו ניסוסים 02-6646021
ההרשמה פתוחה עד למילוי מספר המקומות המוגבל

סליחה

באיזה תאריך אתה מתכוון

לצאת לחירות?

אם עדיין אינך חווה את חייך כנביעה מתמשכת של שמחה וחירות הנפש זה יתרחש אי"ה ביום רביעי (ערב ז' באדר) במלון ציפורי - טבריה

יום עיון וסדנת 'חירות פנימית'

איך מייצרים ומטפחים שגרה של רוממות ושמחת חיים עם הרב דוד גבירצמן שליט"א

לרכוש כלים מעשיים לשינוי ממשי בחיים ולעלייה מחודשת על דרך המלך, ביום שכולו התעלות ולמידה והתרעננות לגוף ולנשמה.

לך בנוס את כל היהודים

לבקשת רבים, ולאור ההצלחה הגדולה והתועלת המרובה מהכינוסים הקודמים, הננו שמחים להודיע שבעז"ה יתקיים שוב

כינוס מרכזי - הכנה לפורים

בנושא

'קירוב רחוקים וקרובים'

[עם דגש מיוחד אודות הטיפול בנוער המתמודד]

על פי משנתו של מוהר"ן מברסלב זיע"א

הכינוס יתקיים אי"ה ביום שני ד' אדר שני,

בבית המדרש המרכזי 'כולל חצות'

רחוב הרב מוצפי, ביתר עלית, בשעה 8:00 בערב

בתכנית:

22:00 התכנסות וכיבוד קל

20:30 דברי פתיחה

20:45 משא מרכזי - בנושא 'פורים - מי הוא?'

21:15 סיפור התמודדות - מרתק ומיוחד במינו

22:00 הפסקה וכיבוד עשיר

22:15 רב-שיח [פאנל] מרכזי בעניין 'קירוב' - בהשתתפות:

הרב דן לוינזון [מראשי ארגון 'נהר דעה' לציבור הד"ל]

הרב דוד גבירצמן [יו"ר ארגון כיסופים]

הרב אברהם יצחק קלצקי [יו"ר ארגון נעשה ונשמע]

מחנך חשוב מגדולי העוסקים בתחום הנוער הנושר

23:45 מילי דבדיחותא

00:00 סיום

הקבצו

בית וועד להנכי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

נ.ב. דמי השתתפות (לכיסוי ההוצאות): 10 ש"ח